

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z urzędu

przy uczestnictwie "U. [...]" Sp. z o.o. z siedzibą w Z. i Syndyka masy upadłości [...] D. Sp. z o.o. w upadłości w N.

o wpis ostrzeżenia o zakazie zbywania i obciążania nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki "U. [...]" Sp. z o.o. z siedzibą w Z.
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 19 października 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

1) odrzuca skargę kasacyjną,

**2) zasądza od uczestnika "U. [...]" Spółki z o.o. z siedzibą w Z.
na rzecz Syndyka masy upadłości [...] D. Spółki z o.o.
w upadłości w N. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 października 2018 r. Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację uczestnika postępowania „U.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 30 maj 2018 r. utrzymującego w mocy wpis w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o zabezpieczeniu powództwa Syndyka masy upadłości D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. przeciwko I. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. i „U.” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą Z. o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne przez ustanowienie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania zakazu zbywania i obciążania nieruchomości przez „U.” spółkę z o.o. w Z..

Uczestniczka postępowania „U.” spółka z o.o. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestię dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym - a w takim postępowaniu rozpoznawane są sprawy o wpis w księdze wieczystej (art. 6261 i nast. k.p.c.) - rozstrzyga art. 519¹ k.p.c. Sprawy o wpis w księdze wieczystej są sprawami z zakresu prawa rzeczowego. Według art. 519¹ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie.

Istotę sprawy w postępowaniu wieczystoksięgowym określają przesłanki materialnoprawne wniosku, taka bowiem postać orzeczeń jest właściwa rozstrzygnięciu o zasadności żądania wnioskodawcy domagającego się udzielenia ochrony prawnej przez potwierdzenie jego praw rzeczowych lub ukonstytuowania ich, jeżeli przepis takiego wpisu wymaga lub wzmocnienia skuteczności praw osobistych i roszczeń (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03, OSNC 2005, nr 6, poz. 112, z dnia 26 listopada 2009 r., I CZ 72/09, "Izba Cywilna" 2011, nr 5, s. 4, z dnia 14 marca 2013 r., I CZ 8/13, nie publ., i z dnia 13 listopada 2013 r., V CZ 76/14, nie publ.). Wobec tego rozstrzygnięciem co do istoty sprawy nie są wpisy ostrzeżeń i wzmianek o charakterze wypadkowym, zabezpieczające prawidłowy tok postępowania wieczystoksięgowego lub innego postępowania albo zabezpieczające skuteczność ewentualnego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 690/14, OSNC-ZD 2017/3/38).

Z tych względów nie jest dopuszczalna skarga kasacyjna od postanowień sądu drugiej instancji wydanych w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w księdze wieczystej dokonywanych w związku z realizacją zabezpieczenia (w znaczeniu procesowym). Pogląd ten, utrwalony w bieżącym orzecznictwie Sądu Najwyższego

jest uzasadniany tym, że takim wypadku wpis pełni tylko funkcję zabezpieczającą (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 1997 r., III CZ 1/97, OSNC 1997, Nr 4, poz. 37 ze sprost. w OSNC 1997, nr 6 - 7, poz. 136, z dnia 4 lutego 1997 r., III CKN 41/96, OSNC 1997, Nr 5, poz. 67, z dnia 17 września 1997 r., II CKN 305/97, nie publ., z dnia 27 października 1998 r., III CKN 8/98, OSNC 1999, Nr 3, poz. 65, z dnia 11 grudnia 2001 r., IV CKN 450/01, nie publ., z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03, OSNC 2005, Nr 6, poz. 112, z dnia 28 września 2016 r., III CZ 34/16, nie publ., z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZ 56/16, nie publ.) lub tym, że postanowienia w przedmiocie takiego wpisu nie kładą kresu czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych lub nie powodują zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2001 r., V CZ 91/01, OSNC 2002, Nr 2, poz. 25, z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 128/02, nie publ., z dnia 29 czerwca 2004 r., II CK 541/03, OSNC 2005, Nr 6, poz. 112, z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CZ 94/12, nie publ., z dnia 29 września 2017 r., III CSK 118/17, nie publ.).

Należy uznać, że w razie, gdy wpis do księgi wieczystej, w szczególności w postaci ostrzeżenia, służy wykonaniu lub dopełnieniu zabezpieczenia, postępowanie wieczystoksięgowe nie pełni funkcji samodzielnego postępowania nieprocesowego, lecz stanowi stadium wykonawcze (realizacyjne) postępowania zabezpieczającego. Jako takie jest elementem jego organizacji i podlega obowiązującym w nim regułom, w tym również co do zaskarżalności orzeczeń. Postanowienia wydawane w takim postępowaniu wieczystoksięgowym w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej nie mogą być kwalifikowane jako postanowienia co do istoty sprawy w rozumieniu art. 5191 § 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2016 r., III CZ 34/16, nie publ., i z dnia 14 czerwca 2018 r., V CSK 362/17, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki jako niedopuszczalną.

aj